

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3207/2024. (V. 31.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VII.20.437/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VII.20.437/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, hivatkozva az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésére.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege az alábbiakban foglalható össze.
- [3] A perbeli ingatlan az alapügy felperese és az indítványozó (az alapügy I. rendű alperese) egyenlő arányú osztatlan közös tulajdonában állt. A felperes keresetében a perbeli ingatlanon fennálló közös tulajdon megszüntetését kérte. A Szegedi Törvényszék (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) 20.P.20.891/2020/113. számú ítéletével a közös tulajdont a felperes tulajdoni hányadának indítványozó általi megváltásával szüntette meg, az indítványozót 30 669 540 forint megváltási ár fizetésére kötelezte.
- [4] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Szegedi Ítéltábla (a továbbiakban: másodfokú bíróság) Pf.II.20.231/2022/4. számú jogerős ítéletével (a továbbiakban: jogerős ítélet) az elsőfokú bíróság ítéletének a vételár megfizetésére, a jogi terhektől való mentesítésre, valamint az ingatlanügyi hatóság megkeresésére vonatkozó rendelkezései sorrendjét megváltoztatta, míg a megváltási és az abba beszámítani kívánt összegre, továbbá a kereset elutasítására és a használati díjra vonatkozó részében helyben hagyta. Az elsőfokú bíróság ítéletének használati díjhátralék megállapítására vonatkozó rendelkezését kijavította.
- [5] A jogerős ítélet ellen az indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VII.20.437/2023/2. számú végzésével (a továbbiakban: felülvizsgálati végzés) az indítványozó felülvizsgálati kérelmét visszautasította.
- [6] A felülvizsgálati végzés indokolása szerint a másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletében a megváltási árral, valamint az abba beszámítani kért tételekkel és azok összegével kapcsolatban kifejtett érvekkel. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét ebben a körben azonos jogszabályhelyre és jogi indokolásra utalással hagyta helyben, ezt meghaladóan a másodfokú bíróság kizárólag a fellebbezésben foglalt érvekkel kapcsolatban fejtette ki indokait. Erre tekintettel az e rendelkezést támadó felülvizsgálat a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 408. § (2) bekezdése alapján kizárt, mert nincs helye felülvizsgálatnak vagyoni jogi perben, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indokolásra utalással hagyta helyben. A felülvizsgálati kérelem e részében érdemben nem volt vizsgálható. A felülvizsgálati kérelem használati díjat támadó részében sem volt vizsgálható, ugyanis a felülvizsgálattal vitatott érték e kereset tekintetében nem haladja meg az ötmillió forintos törvényi értékhatárt [Pp. 408. § (1) bekezdés], és azon perek közé sem tartozik, amelyekre az értékhatártól függő kizárás nem vonatkozik. Mivel az indítványozó a felülvizsgálati kérelméhez nem csatolt a Pp. 409. § (1) bekezdése szerinti engedélyezés iránti kérelmet, a Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 415. § (1) bekezdés e) pontja alapján visszautasította.
- [7] 2. A felülvizsgálati végzéssel szemben az indítványozó alkotmányjogi panaszt nyújtott be, kérve annak megsemmisítését. Az indítványozó másodlagosan kérte a másodfokú bíróság jogerős ítéletének megsemmisítését is, ám a főtítkári hiánypótlásra történő felhívást követően, egységes szerkezetbe foglalt indítványában panaszát a jogerős ítélettel szemben már nem tartotta fenn. Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseként a B) cikk (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdését jelölte meg.
- [8] 3. Az indítványozó szerint a felülvizsgálati végzés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, mert a felülvizsgálati kérelemben vitatott érték a Pp. 408. § (1) bekezdésében meghatározott ötmillió forintot meghaladta.

A Kúriának ugyanis a Pp. 408. § (1) bekezdése szerinti értékhatár meghatározásához a felülvizsgálati kérelmet egyben és nem tételenként kellett volna elbírálnia. A Kúria ezzel törvényt sértett, a „saját szerepén túlterjeszkedett”, a jogalkotói akaratot figyelmen kívül hagyta, lényegében „eljárásjogi szabályt alkotott” úgy, hogy nem tette lehetővé a kérelem módosítását, hiánypótlását. E körben az indítványozó hivatkozott a felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2021. (VII. 12.) PK véleményre, valamint Dr. Varga Zs. András: A tisztességes eljáráshoz való jog bírósági aspektusból című írására. Amennyiben a Kúria helyesen járt el, akkor viszont a Pp. 407. § illetve 408. §-ai nem felelnek meg a jogbiztonság elvéből fakadó normavilágosság követelményének. Az indítványozó szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet rendelkező részét „újrafogalmazta”, „kivett belőle egy fontos szót”, ezért nem lett volna alkalmazható a Pp. 408. § (2) bekezdés rendelkezése. Az indítványozó szerint a Pp. 415. § (1) bekezdés e) pontja sérti a jogállamiság elvét, mivel ebben az esetben a kérelmezőnek már előre kellene tudnia, hogy kérelmének nincs helye a Pp. 408. §-a alapján és a felülvizsgálati kérelemmel együtt engedélyezés iránti kérelmet is elő kell terjesztenie.

- [9] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt dönteni kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1) és (2) bekezdéseire – tanácsban eljárva dönt. A panaszt akkor lehet befogadni, ha az megfelel a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek, különösen az Abtv. 27. és 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezeken kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt kritériumoknak.
- [10] Jelen esetben a panasz – az alábbiakra tekintettel – nem felel meg ezeknek a követelményeknek.
- [11] 5. Az indítványozó – az Abtv. 30. § (1) bekezdésére figyelemmel – a felülvizsgálati végzés tekintetében határidőben nyújtotta be az alkotmányjogi panaszt, a panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll, tekintettel arra, hogy az alapügyben I. rendű alperes volt. Az indítvány továbbá megfelel annak a feltételnek is, miszerint indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [Abtv. 27. § (1) bekezdés b) pont].
- [12] Az indítvány formailag az Abtv. 52. § (1) bekezdésében és (1b) bekezdésében foglalt követelményeket is teljesíti. Tartalmazza: a) a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); b) az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [XXVIII. cikk (1) bekezdés]; c) az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést (a Kúria Pfv.VII.20.437/2023/2. számú végzése); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [B cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés]; e) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel; valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a bírói döntést.
- [13] Az Abtv. 27. § (1) bekezdésének a) pontja szerint az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme esetén fordulhat alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére csak a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez szükséges „kellő idő” hiányával, illetve a hátrányos tartalmú visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmával összefüggésben alapítható alkotmányjogi panasz [pl. 3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [86]–[91]; 3041/2014. (III. 13.) AB végzés, Indokolás [22]; 3386/2023. (VII. 27.) AB végzés, Indokolás [39]; 3024/2024. (I. 12.) AB végzés, Indokolás [29]]. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó jogbiztonság követelményének a sérelmét is állította, de nem az Alkotmánybíróság gyakorlata által az érdemi vizsgálat feltételéül megkívánt, a kellő felkészülési idő hiányával, illetve a visszaható hatályú jogalkotás tilalmával összefüggésben álló sérelmet állított, ezért az Alkotmánybíróság ezt az indítvány-elemet nem vizsgálhatta érdemben.
- [14] Az Alkotmánybíróság mindezekből következően azt vizsgálhatta csak, hogy az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét állító részében megfelel-e a befogadhatóság követelményeinek.
- [15] 6. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kéteye vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát, azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja.
- [16] 6.1. Az alkotmányjogi panasz – figyelemmel a panasz tartalmára, valamint figyelemmel az Alkotmánybíróság tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal kapcsolatos gyakorlatára – alapvető alkotmányjogi jelentőségű kér-

dést nem vet fel. Az Alkotmánybíróság ezért a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panaszban foglaltak alapján megállapítható-e a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kétélye.

- [17] 6.2. Az indítványozó a felülvizsgálati végzésnek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésbe ütközését elsősorban arra alapozta, hogy álláspontja szerint a Kúriának a Pp. 408. § (1) bekezdése szerinti értékhatár meghatározásához a felülvizsgálati kérelmet egyben és nem tételesen kellett volna elbírálnia.
- [18] Etekintetben az indítványozó csupán a Kúria felülvizsgálati kérelem befogadhatósága körében hozott jogértelmezését vitatta, anélkül azonban, hogy azt releváns alkotmányjogi érveléssel támasztotta volna alá, hogy a Kúria ezen, az indítványozóra nézve kétségtelenül hátrányos jogértelmezése miért vált egyben alaptörvény-ellenessé is.
- [19] A panasz tartalma szerint a felülvizsgálati tényállás, illetve a kúriai jogértelmezés és jogalkalmazás megváltoztatására, egy más tartalmú, az érdemi felülvizsgálatot lehetővé tevő végzés meghozatalára irányul. A jogszabályok értelmezése a bíróságok, ezen belül is elsősorban a Kúria, nem pedig az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó kérdés {hasonlóan: 3450/2021. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [14]}. Önmagában az a tény, hogy az indítványozó a Pp. 408. § (1) bekezdése szerinti értékhatáron alapuló korlátozás alkalmazhatóságának kérdésében nem osztja a Kúria jogi álláspontját, illetőleg e jogszabályi rendelkezést az indítványozó szerint a Kúria megsértette vagy helytelenül értelmezte, még nem vet fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kétélyét.
- [20] 6.3. Az indítványozó a panasz indokolásában még arra is hivatkozott, hogy mivel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet rendelkező részét „újrafogalmazta”, „kivett belőle egy fontos szót”, ezért szerinte nem lett volna alkalmazható a Pp. 408. § (2) bekezdés rendelkezése sem.
- [21] A Kúria ehhez képest indokolásában egyértelműen rámutatott arra, hogy „az elsőfokú bíróság ítéletében a megváltási árral, valamint az abba beszámítani kért tételekkel és azok összegével kapcsolatban kifejtett érvekkel maradéktalanul egyetértett, vagyis a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét ebben a körben azonos jogszabályhelyre és jogi indokolásra utalással hagyta helyben, ezt meghaladóan kizárólag a fellebbezésben foglalt érvekkel kapcsolatban fejtette ki indokait. Erre tekintettel az e rendelkezést támadó felülvizsgálat a Pp. 408. § (2) bekezdése alapján kizárt, a felülvizsgálati kérelem e részében érdemben nem vizsgálható.”
- [22] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában csupán állította, de nem igazolta, hogy a Pp. 408. § (2) bekezdésébe foglalt feltételek – a Kúria indokolásával ellentétben – az ő esetében ne állnának fenn, mégcsak azt sem jelölte meg konkrétan, hogy melyik „fontos szóra” utal, és azt az indítványozó miért tekinti „fontosnak”. Erre tekintettel az indítvány ezen elemében sem alapozza meg az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálatát.
- [23] 7. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában megfogalmazott befogadhatósági követelményeknek, mivel az indítvány – a fentiekben kifejtettek szerint – nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve nem mutatott rá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre sem.
- [24] 8. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. május 7.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2425/2023.

